

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

**III МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
СТУДЕНТІВ ТА АСПІРАНТІВ**

**МОЛОДЬ ТА ПОСТУП
БІОЛОГІЇ**

ЗБІРНИК ТЕЗ
(23-27 квітня 2007 року, м. Львів)

Львів – 2007

Таблиця 1

Коефіцієнти конкурентної потужності (K_{ab}) основних хвойних лісоутворюючих порід за імітації кислотного дощу (pH=3,0)

$a \backslash b$	<i>Picea abies</i> (L.) Karst.	<i>Abies alba</i> Mill.
<i>Picea abies</i> (L.) Karst.		1,34 2,26
<i>Abies alba</i> Mill.	2,52 0,13	

Таблиця 2

Коефіцієнти конкурентної потужності (K_{ab}) основних листяних лісоутворюючих порід за імітації кислотного дощу (pH = 3,0)

$a \backslash b$	<i>Fagus sylvatica</i> L.	<i>Carpinus betulus</i> L.	<i>Quercus robur</i> L.
<i>Fagus sylvatica</i> L.		0,17 0,38	0 0
<i>Carpinus betulus</i> L.	1,14 19,70		7,55 25,70
<i>Quercus robur</i> L.	5,30 4,88	2,10 1,95	

Примітка: чисельник – K_{ab} в контрольних мікрокосмах, знаменник – K_{ab} за дії кислотного дощу (pH = 3,0)

У таблиці 1 показано, як змінюються коефіцієнти конкурентної потужності у хвойних лісоутворюючих порід – *Picea abies* (L.) Karst. та *Abies alba* Mill. Так, в контрольних мікрокосмах вищою конкурентною потужністю володіє *Abies alba* Mill., а за дії кислотного дощу (pH = 3,0) у неї цей коефіцієнт знижується, і разом з тим, підвищується у *Picea abies* (L.) Karst.

При полікультурному зростанні *Carpinus betulus* L. з *Fagus sylvatica* L. вищим коефіцієнтом конкурентної потужності володіє останній, причому за дії фактора цей коефіцієнт ще більше зростає (табл. 2). У полікультурі *Fagus sylvatica* L. та *Quercus robur* L. у бука коефіцієнт конкурентної потужності = 0, у дуба – високий, проте за дії кислотного дощу (pH = 3,0) K_{ab} знижується в порівнянні з контролем. При зростанні *Quercus robur* L. в полікультурі з *Carpinus betulus* L. і в контрольних, і в дослідних мікрокосмах коефіцієнт конкурентної потужності вищий у граба, що, імовірно, пояснюється його меншою чутливістю до даного чинника.

Зізда Ю.

ФАУНА ДРІБНИХ ССАВЦІВ В УМОВАХ ПОСИЛЕНОГО
АНТРОПОГЕННОГО НАВАНТАЖЕННЯ (НА ПРИКЛАДІ ЗАКАРПАТТЯ)
ВІДДІЛ ЕКОЛОГІЇ, ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЇ КАРПАТ

Вул. Козельницького, 4, м. Львів

E-mail: julcha@ua.fm

Посилена антропогенна діяльність спричиняє кардинальні зміни середовища існування місцевої фауни, тим самим примушує останню пристосовуватися до змінених умов існування і, як наслідок — ставати схильними до синантропії чи бути синантропами або шукати інші, менш піддані впливу людини біотопи. Дані умови часто спричиняють зникнення представників окремих фаун і тим ускладнюють наше становище у плані збереження видів, у антропогенному середовищі. Це стає проблемою і потребує обговорення, для чого взято фауну мікромаммалій Закарпаття. Лісові масиви регіону поділено на чотири рівні антропогенного навантаження: 1. Ліси посиленого антропогенного впливу. 2. Ліси помірного антропогенного впливу. 3. Незаповідні ліси із незначним антропогенним навантаженням. 4. Об'єкти незаповідні із слабким антропогенним пресом, об'єкти заповідного фонду із відсутнім антропогенним навантаженням. Серед представлених видів дрібних ссавців, що не занесені до червоних списків України (Червона книга..., 1994; Ссавці під охороною..., 1999), мишак жовтогрудий та нори-

ця руда домінують у всіх типах досліджених лісових ділянок є чисельними. Фактично ці види ніяк не вирізняють і не є індикаторами різних типів деревостанів. За визначенням Є. А. Шварца та ін. (1993) фауністичні комплекси, що визначаються зменшенням у кількості раритетних видів, втрачають свою унікальність, можуть бути віднесені до категорії "сірої біоти". Раритетні види завжди малочисельні. Більшість з них мають бал чисельності менше 1 %. Чисельними раритетні види є лише на характерних для них висотах. Загалом у порядку від найбільш трансформованих ділянок до найменш порушених у Закарпатті видове багатство, вирівняність видів за частотою закономірно збільшується, але відсоток раритетів завжди становить близько одиниці. Склад фауни у кожній із загаданих вище ділянок Закарпаття із різними рівнями антропогенного пресу, змінюється у напрямку збільшення кількості раритетних видів від найбільш порушених ділянок до найменш порушених. Загалом співвідношення кількості зареєстрованих нераритетів до раритетів становить 9:1. Види, поширені на цій території часто виявляються синантропними, чи схильними до синантропії. Ліси помірного антропогенного впливу характеризуються наявністю вже кількох раритетів. Разом з тим, представників нерідкісної фауни спостерігається менше, ніж у лісах із посиленням антропогенним пресом, але співвідношення нераритетів до раритетів є приблизно однаковим (4:4). Незаповідні ліси із незначним антропогенним навантаженням характеризуються високим різноманіттям як раритетів, так і нераритетних видів (3:3), при чому зустрічальність представників обох частин фауни є мінімальною. Об'єкти незаповідні із слабким антропогенним пресом та об'єкти заповідного фонду із відсутнім антропогенним навантаженням мають високу різноманітність і високу зустрічальність, як серед раритетних видів, так і звичайних. Варто брати до уваги і мікроградієнт урбанізації. Аналізуючи різноманіття видів, на менш відвідуваній території у межах одного з рівнів урбанізації, воно є більшим, і навпаки, у більш порушеній частині, наприклад, парку. Якщо додатково проаналізувати розподіл дрібних ссавців статистично через структури схожості біотопів за видовим складом і схожості видів за притаманними біотопами, то можна побачити одну і ту саму закономірність: гірські екосистеми є найбільш багатими на раритетні види, раритетні види тяжіють саме до незайманих середньота високогірних лісових масивів та суміжних біотопів.

Іваницька Б. О.

ВПЛИВ ПРИРОДНИХ МІНЕРАЛІВ НА БІОСИНТЕЗ ФОТОСИНТЕТИЧНИХ ПІГМЕНТІВ В ЛИСТКАХ РОСЛИН РОДИНИ ARACEAE JUSS.

Відділ тропічних і субтропічних рослин
 Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка
 Національної академії наук України
 Вул. Тимірязєвська, 1, м. Київ, 01023
 E-mail: bogdana80@yandex.ru

Мінерали природного походження широко використовуються у рослинництві як екологічно чисті багатоконпонентні добрива, що підвищують стійкість рослин до негативних факторів оточуючого середовища. При цьому практично повністю відсутні відомості щодо дії природних мінералів на розвиток декоративних рослин. В зв'язку з цим, метою нашої роботи було з'ясування впливу нетрадиційних для рослинництва мінералів - анальциму і трепелу на фізіолого-біохімічні показники рослин родини *Araceae* Juss. різного екоморфотипу.

Для дослідження було відібрано вісім одновікових епіфітних видів роду *Anthurium* (*Araceae* Juss.). З літературних даних відомо, що *Anthurium crassinervium* (Jacq.) Schott. - епіфіт, літофіт або вид, що веде наземний спосіб життя; *Anthurium scandens* var. *violaceum* (Aubl.) Engl. та *Anthurium scandens* var. *ovalifolium* (Aubl.) Engl. - епіфіт, ліана; *Anthurium jenmanii* Engl. - епіфіт, літофіт або вид, що веде наземний спосіб життя; *Anthurium bakeri* Hook. (Groat, 1991); *Anthurium hookeri* Kunth. - епіфіт або літофіт (Mayo, 1982).